

מדוע התעכב מתן תורה? – דף עבודה

- קראו את המדרש הבא וענו יחד על השאלות:

בזמן שיצאו בני ישראל ממצרים למה הם היו דומים?
 לבן מלך שהיה חולה והבריא.
 אמר המורה שלו: יחזור בן המלך לבית הספר.
 אמר המלך: בני עדיין לא התאוששו, המחלה השפיעה עליו. ילך בני ויתענג ויאכל וישתה שלושה חודשים, ואחר כך ילך לבית הספר.
 כך גם בני ישראל, בזמן שיצאו ממצרים היו חולים מעבודה קשה בטיט ובלבנים.
 אמרו מלאכי השרת לאלוהים: תן לבני ישראל את התורה.
 אמר להם אלוהים: עדיין לא הבריאו בני ישראל מהשעבוד והעבודה בחומר ובלבנים, אתן להם לנוח שלושה חודשים ולהתעדן במי בארות, שליו ומן (=האוכל שירד לבני ישראל משמים) ואז אתן להם את התורה.

(על פי מדרש קהלת רבא, ב)

שאלות

- מהו המשל ומהו הנמשל?
- מדוע המלך מבקש שבנו לא ילך לבית הספר?
- מדוע אלוהים מחכה, ולא נותן את התורה לבני ישראל מיד לאחר שיצאו ממצרים?
- האם לדעתכם היה נכון לתת את התורה מיד עם היציאה ממצרים, או שמוטב היה לחכות? מדוע?

למורה:

- המדרש שכאן הוא אחד התיאורים של חז"ל המסבירים את הפער בזמן בין היציאה ממצרים לבין קבלת התורה.
 המדרש מסביר כי יש צורך בחוזק נפשי וגופני לקראת לימוד ועשייה. חוזק שדורש זמן להתאוששות ולריפוי.
 המדרש גם מסביר מדוע חג מתן תורה, שהוא שבועות, רחוק בזמן מיציאת מצרים, שהתרחשה בפסח.
- המדרש מזמן אפשרות לדבר על כוחות של גוף ונפש, על ההבדל בין היעדר מחלה לבין בריאות וחוזק של ממש, ועל הצורך שלנו בכוחות כדי להתחיל דבר מה חדש, גם אם אנו מעוניינים בו.
 מומלץ לשאול את התלמידים את השאלות הבאות:
- האם במדרש מדובר רק בכוחות הגוף שנחלשו מהעבודה הקשה?
 - מהם כוחות נפש, ומה יכול לעזור להם להתחזק?
 - האם לדעתכם התחלה של דבר חדש דורשת כוחות מיוחדים? מדוע?
- המדרש מתאר זמן שנדרש להתאוששות. האם תוכלו להביא דוגמאות מחיינו כיום לזמן המוקדש להתאוששות? מדוע יש צורך בתקופה כזו? מה לדעתכם נדרש האדם לעשות בזמן המיועד להתאוששות?